

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«28» серпня 2023 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКПІ 1.2.6 «ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ТА ЕЛЕКТРОННИЙ
ДОКУМЕНТООБІГ»

**Освітньо-професійна
програма**

Публічне управління та адміністрування

Спеціальність

281 Публічне управління та адміністрування

Факультет

Навчально-науковий інститут управління

2023 – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Електронне урядування та електронний документообіг» для здобувачів вищої освіти ОП «Публічне управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»).

Розробник:

Надежденко Аліна Олексіївна, доцент кафедри публічного управління та адміністрування ННІУ МДУ, кандидат наук з державного управління

© Надежденко А.О., 2023

© Маріупольський державний університет, 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>28 Публічне управління та адміністрування</u>	Обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Семестрових модулів – 1	ОП «Публічне управління та адміністрування» <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		Семестр	
Загальна кількість годин: – 180 год.		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський) рівень</u> Ступінь вищої освіти: <u>Бакалавр</u>	30 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання:	
		48 год.	48 год.
		Вид контролю: Екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 33/67 (50%)

для заочної форми здобуття вищої освіти – 13/87 (15%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами сучасної теорії та технології публічного управління та адміністрування – електронним урядуванням, його понятійним апаратом та місцем електронного урядування в системі публічного управління, його сутністю, принципами, основними завданнями, функціями та пріоритетними напрямами розвитку.

Завдання навчальної дисципліни: сформувати сучасні теоретичні та практичні знання, уміння та навички з електронного урядування (е-урядування), налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та в суспільстві знань; сформувати навички самостійної роботи з традиційною літературою та джерелами в Інтернеті; розвинути логічне та аналітичне мислення; навчити використовувати набуті знання на практиці; сформувати практичні навички з роботи з електронним документообігом.

Змістові модулі:

1. Концептуальні засади електронного урядування.
2. Цифровий розвиток в Україні.
3. Електронний документообіг в Україні.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – обов'язкова компонента з циклу дисциплін професійної підготовки, обсягом - 180 годин / 6 кредитів ECTS. Належить до числа новітніх навчальних курсів і передбачає міждисциплінарний і системний підхід до вивчення основних засад електронного урядування та принципів організації (функціонування) системи електронного документообігу.

Передумови для вивчення дисципліни відбувається на основі отриманих знань та навичок з наступних навчальних дисциплін: «Інформаційні системи та технології», «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування», «Конституційно-правові засади публічного управління та адміністрування», «Євроінтеграція та національна ідентичність», «Публічне адміністрування», «Державне управління та місцеве самоврядування», «Демократія: від теорії до практики».

Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	КЗ1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. КЗ2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ7. Здатність планувати та управляти часом. КЗ8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. КЗ9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні	КФ4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження

<p>(фахові, предметні) компетентності</p>	<p>управлінських рішень сучасні ІКТ. КФ5. Здатність використовувати систему електронного документообігу. КФ7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. КФ8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати. КФ11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування КФ12. Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти публічного управління та адміністрування в органах державної та регіональної влади, місцевого самоврядування з урахуванням тенденцій сталого розвитку держави та Приазов'я зокрема.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН9. Знати основи електронного урядування. РН10. Уміти користуватися системою електронного документообігу. РН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ»

Тема 1. Сутність й інструменти електронного урядування.

Мета, цілі та завдання електронного урядування. Електронні звернення, електронні петиції, електронне голосування, електронні консультації щодо політики та законодавства. Сутність та складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Організаційні технології підтримки публічного управління.

Література:

1) Батир Ю., Помаза-Пономаренко А., Лопатченко І. Електронне урядування розвитком сучасних міст. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 2(15). С. 278–279.

2) Болдуєв М. В., Болдуєва О. В., Ісіков С. М. Стан та перспективи розвитку електронного урядування в публічному управлінні України. Економічний вісник. 2020. № 3. С. 118-125. DOI : <https://doi.org/10.33271/ebdut/71.118>.

3) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)

4) Костенко І. Основні принципи електронного урядування. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 2019/4. С. 118–119.

5) Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. Офіційний вісник України. 2017. № 78. Ст. 109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

6) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf

7) Жекало Г.І., Заяць М.Я., Вақун О.В. Сутність та зміст електронного урядування: концептуальний вимір. Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток». 2020. С. 1–6.

8) Куспляк І. Основні теоретичні підходи до поняття «електронне урядування»: порівняльний аналіз. Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.), Л.І. Кормич (заст. голов. ред.), Ю.П. Аленін [та ін.]; МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. Одеса: Фенікс, 2010. Вип. 40. С. 391–400.

Тема 2. Впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні.

Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних Впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні. Формування інформаційного суспільства та програми інформатизації територіальних громад. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень. Диджиталізація в територіальних громадах: громада в смартфоні.

Література:

1) Батир Ю., Помаза-Пономаренко А., Лопатченко І. Електронне урядування розвитком сучасних міст. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 2(15)2021. С. 278–279.

2) Надежденко А.О., Коваленко В.Я., Кучерова А.М. Реалізація концепції «розумного міста» в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. № 20. С. 103—106. (Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща))

3) Надежденко А.О., Коваленко В.Я. Деякі питання державного управління розвитком «розумних міст». *Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір*. Матер. VII Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 20 листоп. 2020). Маріуполь: МДУ, 2020. С. 70—72.

4) Жовнірчик Я.Ф., Квасюк В.В. Електронне урядування та електронна демократія стосовно децентралізації в Україні: стратегії реалізації та розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 106–115.

5) Міхровська М. С. Цифрове урядування як новий рівень взаємодії держави та

суспільства. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 7. С. 272-275

б) Сидоренко Н.С., Лебедева Я.В. Інноваційні інструменти розвитку системи е-урядування в розбудові електронної інфраструктури територіальних громад. Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком: матеріали XIV наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (м. Дніпро, 8 трав. 2020 р.). Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2020. С. 342 – 346.

7) Василевич Ю. Досягнення та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері політики: електронна демократія URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-6.pdf>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «ЦИФРОВИЙ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ»

Тема 3. Розвиток цифрового інформаційного суспільства та електронного урядування.

Мета, основні цілі та завдання цифрового розвитку та електронної демократії в Україні. Законодавче забезпечення розвитку електронного урядування. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг. Розвиток цифрової економіки та суспільства (основні цілі та напрями цифрового розвитку, принципи цифровізації). Технології електронного урядування. Розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування. Індекс розвитку електронного урядування. Індекс електронної участі.

Література:

1) Ляпін К. Перспективи електронного урядування в сучасних містах. *Молодий вчений*. 2023. № 7(119) С. 71-73.

2) Проекти цифрової трансформації. Дія. Цифрова держава. URL : <https://plan2.diia.gov.ua/projects>.

3) Сидоренко Н.С. Цифровізація публічного управління: теоретичні та нормативно-правові аспекти. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 25 лют. 2022 р.), Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ. 2022. С. 399 – 402.

4) Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth (COM(2010)2020): adopted by European Commission URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>

5) Серенок А.О., «Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України», URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/db/20151/doc/1/05.pdf>.

6) Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. С. 138—143.

7) Koliushko, I.B. and Demkova, M.S. (2018), "Electronic governance — the way to efficiency and transparency of public administration", *Informatsijne suspil'stvo. Shliakh Ukrainy [Information Society. Way of Ukraine]*, Library of information. Society, Kyiv, Ukraine.

Тема 4. Технології підтримки цифрових комунікацій публічних службовців.

Цифрові технології підтримки співпраці публічних службовців. Надання державних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Поняття та основні характеристики електронних послуг. Центральні органи виконавчої влади, відповідальні за формування та реалізацію політики впровадження електронного урядування. Електронний парламент в Україні та світі

Література:

1) Міністерство та Комітет цифрової трансформації України: офіційний сайт. Новини. URL: <https://cutt.ly/acsoMF7>

2) Мінцифри і НАДС розвиватимуть цифрові компетентності публічних службовців. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mincifri-i-nads-rozvivatimut-cifrovi-kompetentnosti-publicnih-sluzhbovciv>

3) Кабмін схвалив Концепцію розвитку цифрових компетентностей до 2025 року. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/kabmin-skhvaliv-kontseptsiyu-rozvitku-tsifrovikh-kompetentnostey-do-2025-roku>

- 4) Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу : аналіт. зап. / В. С. Куйбіда, О.М. Петрос, Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук. Київ: НАДУ, 2019. 28 с. URL:<http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/90a7d5c8-d10a-4f8f-8987-4d1077fdc8f6.pdf>
- 5) Опис рамки цифрової компетентності для громадян України DigCompUA for Citizens 2.1. Міністерство цифрової трансформації. 2021. 56 с. <https://cutt.ly/zn1DbLC>
- 6) Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
- 7) Уряд підтримав ініціативу Мінцифри та НАДС щодо навчання держслужбовців цифрової грамотності. URL: <https://cutt.ly/RcsoTtO>
- 8) Фостікова В. Сучасні вимоги до цифрових компетентностей державних службовців. Аспекти державного управління. 2020. Т. 8. Спецвип. №1. С. 133-135. URL: <https://doi.org/10.15421/152061>
- 9) The Digital Competence Framework 2.0. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competenceframework>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. «ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ В УКРАЇНІ»

Тема 5. Електронний документообіг в органах публічної влади.

Електронний документообіг. Передумови та етапність упровадження систем електронного документообігу. Електронний цифровий підпис. Сучасні системи електронного документообігу. Електронний архів.

Література:

- 1) Надежденко А.О., Верительник С.М. Законодавче регулювання електронного документообігу в державних органах. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики. Матер. XI міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (Київ, 26 черв. 2023). Київ: МДУ, 2023. С. 141—144.
- 2) Кулинич М. Б. Електронний документообіг в обліку і оподаткуванні : методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки», 2022. 47 с.
- 3) Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV: станом на 1 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
- 4) Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання : Наказ М-ва юстиції України від 11.11.2014 р. № 1886/5: станом на 29 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14#Text>
- 5) Надежденко А.О. Щодо подання електронної петиції в деяких державах-членах Європейського Союзу та Україні. Актуальні проблеми науки та освіти: зб. матеріалів XXV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2023. 369 с. С. 74-76.
- 6) Серенко А.О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. *Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. / Харків. регіональний ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України*. 2019. Вип. 3 (46). С.43-50
- 7) Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV URL:www.zakon.rada.gov.ua.
- 8) Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV URL: www.zakon.rada.gov.ua.
- 9) An introduction to the European Interoperability Reference Architecture (EIRA) v1.0.0. URL: https://joinup.ec.europa.eu/catalogue/distribution/eira_v1_0_0_overviewpdf.

Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.

Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту. Державна політика інформаційної безпеки. Організаційно - правове забезпечення інформаційної безпеки в електронному урядуванні. Заходи, технології та системи захисту інформації.

Література:

- 1) Смотрич Д., Браїлко Л. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Т. 2. № 77. С. 121-127.

- 2) Інформаційна безпека. Підручник. Під ред. В.В. Остроухова. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.
- 3) Стратегія інформаційної безпеки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n14>.
- 4) Кулага І., Ткаченко О., Клівак В. Компаративний аналіз упровадження та розвитку електронного урядування в Україні та Естонії. Стратегія економічного розвитку України. 2020. № 46. С. 36–52.
- 5) Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закону України від 15.07.2021 р. № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>
- 6) Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
- 7) Сопілко І.М., Сай Р.Є. Електронне урядування, як елемент електронної демократії в Україні. Юридичний вісник. 2020. № 2 (55). С. 102–107.
- 8) Юсіфбейлі Р. Електронне урядування в публічному управлінні та адмініструванні сучасної України. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Випуск 20. С. 99–102
- 9) Литвин Н.А., Крупнова Л.В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2020. Вип.3. С. 69-78.
- 10) Electronic banking as a prospective directive for the financial services market development. (Электронный банкинг как перспективное направление развития рынка финансовых\сл\г). *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, Special Issue 2, Volume 22*. 2019. P.1-6. <https://www.abacademies.org/articles/electronic-banking-as-a-prospective-directive-for-the-financial-services-market-development-8466.html>
- 11) Fedorenko, V.; Lytvyn, N.; Luchenko, D.; Panova, I.; Tsybulnyk, N. 2020. Legal aspects of information security management in the conditions of Ukraine's European integration, (Правові аспекти управління інформаційною безпекою в умовах євроінтеграції України) *Journal of Security and Sustainability Issues* 10(2): 2020 Volume 10 Number 2 December. 477-489. [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2\(9\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2(9))

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с. р		л	п	лаб	інд	с.р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ»												
Тема 1. Сутність й інструменти електронного урядування.	24	4	4		8		24	2	2		12	16
Тема 2. Впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні.	22	4	4		6	16	22	2	2		10	
ІНДЗ						16						16
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8		14	16	46	4	4		26	16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «ЦИФРОВИЙ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ»												
Тема 3. Розвиток цифрового інформаційного суспільства та електронного урядування	26	6	6		8		26	2	2		14	16
Тема 4. Технології підтримки цифрових комунікацій публічних службовців	24	4	4		6	16	24	2	2		12	
ІНДЗ						16						16
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10		14	16	50	4	4		26	16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. «ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ В УКРАЇНІ»												
Тема 5. Електронний документообіг в органах публічної влади	28	6	6		8		28	2	2		16	16
Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.	26	6	6		6	16	26	2	2		14	
ІНДЗ						16						16
Разом за змістовим модулем 3	54	12	12		14	16	54	4	4		30	16
Підготовка до екзамену:	30				30		30				30	
Усього годин:	180	30	30		72	48	180	12	12		108	48

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять (аудиторні заняття)

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
1.	<p>Тема 1. Сутність й інструменти електронного урядування. Мета, цілі та завдання електронного урядування. Електронні звернення, електронні петиції, електронне голосування, електронні консультації щодо політики та законодавства. Сутність та складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Організаційні технології підтримки публічного управління.</p> <p>Література:</p> <p>1) Батир Ю., Помаза-Пономаренко А., Лопатченко І. Електронне урядування розвитком сучасних міст. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 2(15). С. 278–279.</p> <p>2) Болдуев М. В., Болдуева О. В., Ісіков С. М. Стан та перспективи розвитку електронного урядування в публічному управлінні України. Економічний вісник. 2020. № 3. С. 118-125. DOI : https://doi.org/10.33271/ebdut/71.118.</p> <p>3) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)</p> <p>4) Костенко І. Основні принципи електронного урядування. Часопис Київського університету права. 2019. № 2019/4. С. 118–119.</p> <p>5) Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. Офіційний вісник України. 2017. № 78. Ст. 109. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80</p> <p>6) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf</p> <p>7) Жекало Г.І., Заяць М.Я., Вакун О.В. Сутність та зміст електронного урядування: концептуальний вимір. Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток». 2020. С. 1–6.</p> <p>8) Куспляк І. Основні теоретичні підходи до поняття «електронне урядування»: порівняльний аналіз. Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.), Л.І. Кормич (заст. голов. ред.), Ю.П. Аленін [та ін.]; МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. Одеса: Фенікс, 2010. Вип. 40. С. 391–400.</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Охарактеризувати мету, цілі та завдання електронного урядування. Надати характеристику: електронні звернення, електронні петиції, електронне голосування, електронні консультації щодо політики та законодавства. Визначити сутність та складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Визначити організаційні технології підтримки публічного управління. електронної демократії як способу вираження політичної взаємодії.</p>	4	2	РН9 РН10 РН16
2.	<p>Тема 2. Впровадження електронного врядування на місцевому рівні в Україні. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних Впровадження електронного врядування на місцевому рівні в Україні. Формування інформаційного суспільства та</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити</i></p>	4	2	РН9 РН10 РН16

	<p>програми інформатизації територіальних громад. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень. Диджиталізація в територіальних громадах: громада в смартфоні.</p> <p>Література:</p> <p>1) Батир Ю., Помаза-Пономаренко А., Лопатченко І. Електронне урядування розвитком сучасних міст. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 2(15)2021. С. 278–279.</p> <p>2) Надежденко А.О., Коваленко В.Я., Кучерова А.М. Реалізація концепції «розумного міста» в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. № 20. С. 103—106. (Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща))</p> <p>3) Надежденко А.О., Коваленко В.Я. Деякі питання державного управління розвитком «розумних міст». Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. Матер. VII Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 20 листоп. 2020). Маріуполь: МДУ, 2020. С. 70—72.</p> <p>4) Жовнірчик Я.Ф., Квасюк В.В. Електронне урядування та електронна демократія стосовно децентралізації в Україні: стратегії реалізації та розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 106–115.</p> <p>5) Міхровська М. С. Цифрове урядування як новий рівень взаємодії держави та суспільства. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. No 7. С. 272-275</p> <p>6) Сидоренко Н.С., Лебедева Я.В. Інноваційні інструменти розвитку системи е-врядування в розбудові електронної інфраструктури територіальних громад. Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком: матеріали XIV наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (м. Дніпро, 8 трав. 2020 р.). Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2020. С. 342 – 346.</p> <p>7) Василевич Ю. Досягнення та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері політики: електронна демократія URL: http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-6.pdf.</p>	<p>на семінарському занятті наступне: Визначити сучасні тенденції впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні (формування інформаційного суспільства та програми інформатизації територіальних громад; електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень; диджиталізація в територіальних громадах: громада в смартфоні)</p>			
3.	<p>Тема 3. Розвиток цифрового інформаційного суспільства та електронного урядування</p> <p>Мета, основні цілі та завдання цифрового розвитку та електронної демократії в Україні. Законодавче забезпечення розвитку електронного урядування. Нормативно-правові засади надання електронних адміністративних послуг. Розвиток цифрової економіки та суспільства (основні цілі та напрями цифрового розвитку, принципи цифровізації). Технології електронного урядування. Розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування. Індекс розвитку електронного урядування. Індекс електронної участі.</p> <p>Література:</p> <p>1) Ляпін К. Перспективи електронного урядування в сучасних містах. Молодий вчений.</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Визначити основні цілі та завдання: цифрового розвитку та електронної демократії в Україні; розвитку цифрової економіки та розвитку цифрових навичок та</p>	6	2	PH9 PH10 PH16

	<p>2023. № 7(119) С. 71-73.</p> <p>2) Проекти цифрової трансформації. Дія. Цифрова держава. URL : https://plan2.diiia.gov.ua/projects.</p> <p>3) Сидоренко Н.С. Цифровізація публічного управління: теоретичні та нормативно-правові аспекти. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 25 лют. 2022 р.), Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ. 2022. С. 399 – 402.</p> <p>4) Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth (COM(2010)2020): adopted by European Commission URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF</p> <p>5) Серенко А.О., «Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України», URL: http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/db/20151/doc/1/05.pdf.</p> <p>6) Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. С. 138—143.</p> <p>7) Koliushko, I.B. and Demkova, M.S. (2018), "Electronic governance — the way to efficiency and transparency of public administration", <i>Informatsijne suspil'stvo. Shliakh Ukrainy [Information Society. Way of Ukraine]</i>, Library of information. Society, Kyiv, Ukraine.</p>	<p>цифрових компетентностей в суспільстві.</p> <p>Проаналізувати питання інформаційної безпеки в електронному урядуванні.</p>			
4.	<p>Тема 4. Технології підтримки цифрових комунікацій публічних службовців</p> <p>Цифрові технології підтримки співпраці публічних службовців. Надання державних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Поняття та основні характеристики електронних послуг. Центральні органи виконавчої влади, відповідальні за формування та реалізацію політики впровадження електронного урядування. Електронний парламент в Україні та світі.</p> <p>Література:</p> <p>1) .Міністерство та Комітет цифрової трансформації України: офіційний сайт. Новини. URL:https://cutt.ly/acsoMF7</p> <p>2) Мінцифри і НАДС розвиватимуть цифрові компетентності публічних службовців. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/mincifri-i-nads-rozvivatimut-cifrovi-kompetentnosti-publichnih-sluzhbovciv</p> <p>3) Кабмін схвалив Концепцію розвитку цифрових компетентностей до 2025 року. URL:https://thedigital.gov.ua/news/kabmin-skhvaliv-kontseptsiyu-rozvitku-tsifrovikh-kompetentnostey-do-2025-roku</p> <p>4) Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу : аналіт. зап. / В. С. Куйбіда, О.М. Петров, Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук. Київ: НАДУ, 2019. 28 с. URL:http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/90a7d5c8-d10a-4f8f-8987-4d1077fdc8f6.pdf</p> <p>5) Опис рамки цифрової компетентності для громадян України DigCompUA for Citizens 2.1.</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Цифрові технології підтримки співпраці публічних службовців. Надання державних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Поняття та основні характеристики електронних послуг.</p>	4	2	<p>RH9 RH10 RH16</p>

	<p>Міністерство цифрової трансформації. 2021. 56 с. https://cutt.ly/zn1DbLC</p> <p>6) Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text</p> <p>7) Уряд підтримав ініціативу Мінцифри та НАДС щодо навчання держслужбовців цифрової грамотності. URL: https://cutt.ly/RcsoTtO</p> <p>8) Фостікова В. Сучасні вимоги до цифрових компетентностей державних службовців. Аспекти державного управління. 2020. Т. 8. Спецвип. №1. С. 133-135. URL: https://doi.org/10.15421/152061</p> <p>9) The Digital Competence Framework 2.0. URL: https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competenceframework</p>				
5.	<p>Тема 5. Електронний документообіг в органах публічної влади</p> <p>Електронний документообіг. Передумови та етапність упровадження систем електронного документообігу. Електронний цифровий підпис. Сучасні системи електронного документообігу. Електронний архів.</p> <p>Література:</p> <p>1)Надежденко А.О., Верительник С.М. Законодавче регулювання електронного документообігу в державних органах. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики. Матер. XI міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (Київ, 26 черв. 2023). Київ: МДУ, 2023. С. 141—144.</p> <p>2)Кулинич М. Б. Електронний документообіг в обліку і оподаткуванні : методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки», 2022. 47 с.</p> <p>3)Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV; станом на 1 серп. 2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text.</p> <p>4)Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання : Наказ М-ва юстиції України від 11.11.2014 р. № 1886/5; станом на 29 жовт. 2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14#Text</p> <p>5)Надежденко А.О. Щодо подання електронної петиції в деяких державах-членах Європейського Союзу та Україні. Актуальні проблеми науки та освіти: зб. матеріалів XXV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2023. 369 с. С. 74-76.</p> <p>6)Серенок А.О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. / Харків. регіональний ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. 2019. Вип. 3 (46). С.43- 50</p> <p>7)Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852- IV URL:www.zakon.rada.gov.ua.</p> <p>8)Про телекомунікації: Закон України від 18</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Визначити поняття електронний документообіг. Охарактеризувати передумови та етапність упровадження систем електронного документообігу. Визначити поняття та охарактеризувати електронний цифровий підпис. Проаналізувати сучасні системи електронного документообігу. Визначити поняття електронний архів.</p>	6	2	PH9 PH10 PH16

	<p>листопада 2003 року № 1280-IV URL: www.zakon.rada.gov.ua.</p> <p>9) An introduction to the European Interoperability Reference Architecture (EIRA) v1.0.0. URL: https://joinup.ec.europa.eu/catalogue/distribution/eira_v1_0_0_overviewpdf.</p>				
6	<p>Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.</p> <p>Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту. Державна політика інформаційної безпеки. Організаційно - правове забезпечення інформаційної безпеки в електронному урядуванні. Заходи, технології та системи захисту інформації.</p> <p>Література:</p> <p>1) Смотрич Д., Браїлко Л. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Т. 2. № 77. С. 121-127.</p> <p>2) Інформаційна безпека. Підручник. Під ред. В.В. Остроухова. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.</p> <p>3) Стратегія інформаційної безпеки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n14.</p> <p>4) Кулага І., Ткаченко О., Клівак В. Компаративний аналіз упровадження та розвитку електронного урядування в Україні та Естонії. Стратегія економічного розвитку України. 2020. № 46. С. 36–52.</p> <p>5) Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закону України від 15.07.2021 р. № 1689-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text</p> <p>6) Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.</p> <p>7) Сопілко І.М., Сай Р.Є. Електронне урядування, як елемент електронної демократії в Україні. Юридичний вісник. 2020. № 2 (55). С. 102–107.</p> <p>8) Юсіфбейлі Р. Електронне урядування в публічному управлінні та адмініструванні сучасної України. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Випуск 20. С. 99–102</p> <p>9) Литвин Н.А., Крупнова Л.В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал. 2020. Вип. 3. С. 69-78.</p> <p>10) Electronic banking as a prospective directive for the financial services market development. (Електронний банкінг як перспективне направление розвитку рынка финансовых(сл)г).IoignpaI of Legal, Ethical and Regulatory Issues, Special Issue 2, Volume 22. 2019. P.1-6. https://www.abacademies.org/articles/electronic-banking-as-a-prospective-directive-for-the-financial-services-market-development-8466.html</p> <p>11) Fedorenko, V.; Lytvyn, N.; Luchenko, D.;</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Назвати проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.</p> <p>Обговорити державну політику інформаційної безпеки. Назвати загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>Розповісти про організаційно - правове забезпечення інформаційної безпеки в електронному урядуванні. Назвати заходи та технології технічного захисту інформації.</p>	6	2	PH9 PH10 PH16

Panova, I.; Tsybulnyk, N. 2020. Legal aspects of information security management in the conditions of Ukraine's European integration, (Правові аспекти управління інформаційною безпекою в умовах євроінтеграції України) Journal of Security and Sustainability Issues 10(2): 2020 Volume 10 Number 2 December. 477-489. https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2(9)				
Разом:		30	12	

6. Самостійна робота (позааудиторна заняття)

№з/п	Назва напрямку	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	20	38
2.	Підготовка до семінарських занять	22	40
3.	Виконання індивідуальних завдань (реферат)	48	48
4.	Підготовка до екзамену	30	30
	Разом:	120	156

7. Індивідуальна робота

Індивідуальне завдання до модуля 1

Підготувати реферат/доповідь/есе на тему:

1. Концепція інформатизації: нормативно-правове забезпечення.
2. Основні національні програми та концепції з питань реформування національної системи електронного урядування.
3. Глобалізація та розвиток світового інформаційного суспільства як фактори впливу на електронне урядування.
4. Головні умови успішного впровадження електронного урядування.
5. Стан та тенденції розвитку інструментів електронної демократії в Україні.
6. Зарубіжний досвід розвитку електронної демократії.
7. Громадські проекти мобілізації людських ресурсів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.
8. Індекс мережевої готовності.
9. Глобальний інноваційний індекс як основа оцінювання рівня розвитку інформаційного суспільства.

Індивідуальне завдання до модуля 2

Підготувати реферат/доповідь/есе на тему:

1. Реалізація електронної взаємодії в Європейських країнах: моделі електронної взаємодії.
2. Найкращі приклади впровадження електронного урядування та місцевого та регіонального рівня: Австралія, Франція, Швейцарія та Об'єднані Арабські Емірати.
3. Національне агентство України з питань запобігання корупції як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.
4. Модель ООН розвитку онлайн-послуг.
5. Електронні публічні послуги в країнах Азії: перспективні напрями розвитку послуг електронного уряду.
6. Світовий досвід використання відкритих даних.
7. Законодавства держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації: про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.

Індивідуальне завдання до модуля 3

Підготувати реферат/доповідь/есе на тему:

1. Практика застосування систем електронного документообігу в органах

публічного управління в Україні.

2. Застосування систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування.
3. Застосування систем електронного документообігу в органах державної влади на центральному та регіональному рівнях.
4. Проблеми та перспективи впровадження систем електронного документообігу в органах публічної влади в Україні.
5. Нормативно-правове забезпечення інфраструктурного рівня ІТ-архітектури системи електронного урядування.
6. Прикладний рівень ІТ - архітектури системи електронного урядування: підрівень додатків, презентаційний та каналний підрівні.
7. Технологічний підрівень.
8. Зарубіжний досвід управління людськими ресурсами на ІКТ-сфері.
9. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування.
10. Комплексні системи захисту інформації.

Здобувачу вищої освіти надається право самостійно сформулювати бажану тему реферату (есе) та погодивши тему з викладачем, підготувати та виступити з рефератом (есе).

8. Методи навчання та контролю

Основні методи навчання: лекція, лекція-дискусія; семінарські заняття з використанням активних форм навчання («Обговорення», «Дебати з протилежними думками» та ін.); самостійне виконання здобувачами вищої освіти завдань (індивідуальних завдань) у вигляді реферату/доповіді/есе.

Методами контролю в межах дисципліни є: усне та письмове опитування; перевірка виконаних індивідуальних завдань; оцінювання активності та знань під час участі у семінарських заняттях.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти індивідуальних завдань (есе, реферат, доповідь для обговорення).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Питання до екзамену

1. Мета, цілі та завдання електронного урядування.
2. Теоретичні засади електронного урядування.
3. Принципи та особливості електронного урядування в Україні.
4. Моделі електронного урядування.
5. Етапи розвитку електронного урядування.
6. Фактори впливу на розвиток та впровадження електронного урядування.
7. Нормативно-правова база впровадження електронного урядування в Україні.
8. Основні національні програми та концепції з питань реформування національної системи електронного урядування.
9. Концепція інформатизації: нормативно - правове забезпечення.
10. Концепція розвитку інформаційного суспільства.
11. Концепція розвитку електронного урядування в Україні.
12. Глобалізація та розвиток світового інформаційного суспільства як фактори впливу на електронне урядування.
13. Наслідки впровадження електронного урядування.
14. Ризики впровадження електронного урядування.
15. Головні умови успішного впровадження електронного урядування.
16. Електронна демократія: поняття та зміст.
17. Форми та інструменти електронної демократії.
18. Цілі та основні напрями розвитку електронної демократії в Україні.

19. Електронна демократія як спосіб вираження політичної взаємодії.
20. Сектори та інструменти електронної демократії.
21. Електронна демократія в Україні.
22. Визначення мети та мотивів впровадження електронної демократії.
23. Стан та тенденції розвитку інструментів електронної демократії в Україні.
24. Зарубіжний досвід розвитку електронної демократії.
25. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.
26. Хмарні технології як підґрунтя ІТ-архітектури системи електронного урядування.
27. Мобільні технології - основа розвитку e-government.
28. Технології Інтернет речей і «розумні технології».
29. Організаційні технології розвитку електронного урядування та електронної демократії.
30. Громадські проекти мобілізації людських ресурсів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.
31. Організаційні технології електронного урядування та електронної демократії.
32. Розвиток електронного урядування та електронна демократія як напрям національної інформаційної політики.
33. Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, національна система індикаторів рівня розвитку інформаційного суспільства, індекс мережевої готовності та глобальний інноваційний індекс як основа оцінювання рівня розвитку інформаційного суспільства.
34. Моніторинг розвитку електронного урядування в Україні.
35. Індекс розвитку електронного уряду та індекс електронної участі як основа оцінювання розвитку електронного урядування.
36. Основні аспекти організації електронної взаємодії органів публічної влади: єдина система електронної взаємодії.
37. Основні завдання щодо створення ЄСЕВ.
38. Стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні.
39. Програмне забезпечення електронної взаємодії публічних службовців: програмне забезпечення електронної взаємодії.
40. Розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні.
41. Досвід впровадження електронного урядування в великих містах України.
42. Визначення понять «електронний регіон», «електронне місто», «розумне місто».
43. Реалізація електронної взаємодії в Європейських країнах: моделі електронної взаємодії.
44. Найкращі приклади впровадження електронного урядування та місцевому та регіональному рівнях: Австралія, Франція, Швейцарія та Об'єднані Арабські Емірати.
45. Причини та чинники виникнення корупції в органах публічної влади.
46. Шляхи їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію.
47. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики.
48. Прозорість інформації щодо діяльності посадових осіб органів публічної влади як головний чинник у запобіганні корупції.
49. Застосування технологій електронного урядування та електронної демократії а антикорупційних стратегіях.
50. Сфери впливу технологій електронного урядування та електронної демократії на корупцію.
51. Складові інформаційної інфраструктури: спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання корупції, публічного сектору у сфері запобігання корупції, відкритих даних у сфері запобігання корупції, участі суспільства у сфері запобігання корупції.
52. Національне агентство України з питань запобігання корупції як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.
53. Інтегровані офіси надання адміністративних послуг.
54. Сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг.
55. Організація надання електронних адміністративних послуг.
56. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг: загальні відомості.

57. Модель ООН розвитку онлайн-послуг.
58. Електронні публічні послуги в країнах Європи.
59. Електронні публічні послуги в країнах Азії.
60. Перспективні напрямки розвитку послуг електронного уряду.
61. Сутність державної інформаційної політики.
62. Державна інформаційна політика: пріоритетні напрями та принципи.
63. Інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування.
64. Доступ до публічної інформації: основні поняття.
65. Нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні. Форми даних. Набори даних. Оприлюднення наборів даних. Зв'язані відкриті дані.
66. Українські проєкти використання відкритих даних.
67. Світовий досвід використання відкритих даних.
68. Законодавства держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.
69. Електронний документообіг.
70. Передумови та етапність впровадження систем електронного документообігу.
71. Електронний цифровий підпис.
72. Функції сучасних систем електронного документообігу.
73. Електронний архів.
74. Зміст реінжинірингу адміністративних процесів. Роль інформаційних технологій у реінжинірингу.
75. Нові принципи документообігу. Системи електронного документообігу в реінжинірингу адміністративних процесів.
76. Практика застосування систем електронного документообігу в органах публічного управління в Україні.
77. Застосування систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування.
78. Застосування систем електронного документообігу в органах державної влади на центральному та регіональному рівнях.
79. Проблеми та перспективи впровадження систем електронного документообігу в органах публічної влади в Україні.
80. Світовий досвід стандартизації архітектурних рішень та рівні архітектури електронного урядування.
81. Інфраструктурний рівень ІТ - архітектури системи електронного урядування.
82. Телекомунікаційний підрівень.
83. Державна захищена мережа. Технічний підрівень. Центри обробки даних (G-cloud). Технологічний підрівень.
84. Управління компетенціями у контексті стратегії управління людськими ресурсами на ІКТ-сфері.
85. Узгодження національної рамки кваліфікацій та ІТ-професій з європейською рамкою е-компетенцій.
86. Формування й розвиток ІКТ-компетентності та навичок електронного урядування.
87. Механізм формування та розвитку ІКТ-компетентності публічних службовців.
88. Підходи до формування та розвитку навичок з е-урядування у публічних службовців.
89. Основні підходи та моделі побудови електронного уряду.
90. Архітектура електронного уряду.
91. Система забезпечення прийняття рішень та системи забезпечення управління держапарату.
92. Системи забезпечення прийняття рішень та системи забезпечення управління держапарату.
93. Портал державних послуг - фронт е- уряду.
94. Інфраструктура електронної ідентифікації та авторизації.
95. Прикладні системи, що забезпечують окремі е- сервіси та послуги е- уряду.
96. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування.
97. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.

98. Державна політика інформаційної безпеки.

99. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікативних технологій.

100. Організаційно-правове забезпечення інформаційної безпеки в електронному урядуванні.

Зразок екзаменаційного білету

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>«Публічне управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Семестр	<u>4</u>
Навчальна дисципліна	<u>Електронне урядування та електронний документообіг</u>

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Практика застосування систем електронного документообігу в органах публічного управління в Україні.

2. Застосування систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування.

3. Застосування систем електронного документообігу в органах державної влади на центральному та регіональному рівнях.

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
Протокол № _____ від « ____ » _____ 2023 року

Завідувач кафедри _____ Анна ЧЕЧЕЛЬ
Екзаменатор _____ Аліна НАДЕЖДЕНКО

Після атестаційний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1	належне оформлення та актуальність матеріалу	5
2	наявність ґрунтовних висновків	10
3	наявність списку літературних джерел	5
Усього		20

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Тема 1.	16	0,54	5
Тема 2.	14	0,46	5
Тема 3.	20	0,67	5
Тема 4.	14	0,46	5
Тема 5.	20	0,67	5
Тема 6.	18	0,6	5
Виконання ІЗ	48	1,6	20
Підготовка і складання заліку/екзамену	30	1	50
Підсумок	180	6	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet, Zoom.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

- 1) Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. *Офіційний вісник України*. 2017. № 78. Ст. 109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>
- 2) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf
- 3) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf
- 4) Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки, Закон України від 09.01.2007 № 537-16. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
- 5) Про інформацію, Закон України від 01.01.2017 № 2657-12. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
- 6) Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
- 7) Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
- 8) Про Національну програму інформатизації, Закон України від 01.08.2016 № 74/98-вр. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/74/98-вр>.
- 9) Про доступ до публічної інформації, Закон України від 01.05.2015 № 2939-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2939-17>.
- 10) Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.
- 11) Про адміністративні послуги, Закон України від 11.06.2017 № 5203-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/5203-17>.
- 12) Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, Закон України від 19.04.2014 № 80/94-вр. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/80/94>.
- 13) Про електронний документ та електронний документообіг, Закон України від 30.09.2015 № 851-15. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
- 14) Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.
- 15) Концепція розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів

України від 20.09.2017 №649-р [URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>

16) Питання Міністерства цифрової трансформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 URL:<https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-ministerstva-cifrovoyi-t180919>

17) План роботи Міністерства цифрової трансформації на 2021 рік : наказ Міністерства цифрової

18) Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. Дата оновлення: 11.10.2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.

Додаткова література

1) Надежденко А.О., Верительник С.М. Законодавче регулювання електронного документообігу в державних органах. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики. Матер. XI міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (Київ, 26 черв. 2023). Київ: МДУ, 2023. С. 141—144.

2) Надежденко А.О. Щодо подання електронної петиції в деяких державах-членах Європейського Союзу та Україні. Актуальні проблеми науки та освіти: зб. матеріалів XXV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2023. 369 с. С. 74-76.

3) Надежденко А.О., Огарок Г.С. Електронне урядування для сталого розвитку. Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі: матеріали VII Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених 27 жовтня 2023, Київ. С. 179-180.

4) Надежденко А. О., Камардіна Ю.В. Нормопроєктувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні: навч.-метод. посіб. Маріуполь: МДУ, 2021. 129 с.

5) Надежденко А.О., Коваленко В.Я., Кучерова А.М. Реалізація концепції «розумного міста» в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. № 20. С. 103—106. (Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща))

6) Надежденко А.О., Коваленко В.Я. Деякі питання державного управління розвитком «розумних міст». Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. Матер. VII Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 20 листоп. 2020). Маріуполь: МДУ, 2020. С. 70—72.

7) Батир Ю., Помаза-Пономаренко А., Лопатченко І. Електронне урядування розвитком сучасних міст. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 2(15). С. 278—279.

8) Болдуєв М. В., Болдуєва О. В., Ісіков С. М. Стан та перспективи розвитку електронного урядування в публічному управлінні України. Економічний вісник. 2020. № 3. С. 118-125. DOI : <https://doi.org/10.33271/ebdut/71.118>.

9) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)

10) Костенко І. Основні принципи електронного урядування. Часопис Київського університету права. 2019. № 2019/4. С. 118—119.

11) Жекало Г.І., Заяць М.Я., Вакун О.В. Сутність та зміст електронного урядування: концептуальний вимір. Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. С. 1—6.

12) Куспляк І. Основні теоретичні підходи до поняття «електронне урядування»: порівняльний аналіз. Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.), Л.І. Кормич (заст. голов. ред.), Ю.П. Аленін [та ін.]; МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. Одеса: Фенікс, 2010. Вип. 40. С. 391—400.

13) Батир Ю., Помаза-Пономаренко А., Лопатченко І. Електронне урядування розвитком сучасних міст. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 2(15)2021. С. 278—279.

14) Жовнірчик Я.Ф., Квасюк В.В. Електронне урядування та електронна демократія стосовно децентралізації в Україні: стратегії реалізації та розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 106—115.

15) Міхровська М. С. Цифрове урядування як новий рівень взаємодії держави та

суспільства. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 7. С. 272-275

16) Сидоренко Н.С., Лебедева Я.В. Інноваційні інструменти розвитку системи е-врядування в розбудові електронної інфраструктури територіальних громад. Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком: матеріали XIV наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (м. Дніпро, 8 трав. 2020 р.). Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2020. С. 342 – 346.

17) Василевич Ю. Досягнення та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері політики: електронна демократія URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-6.pdf>.

18) Ляпін К. Перспективи електронного урядування в сучасних містах. Молодий вчений. 2023. № 7(119) С. 71-73.

19) Сидоренко Н.С. Цифровізація публічного управління: теоретичні та нормативно-правові аспекти. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 25 лют. 2022 р.), Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ. 2022. С. 399 – 402.

20) Серенок А.О., «Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України», URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/db/20151/doc/1/05.pdf>.

21) Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. С. 138—143.

22) Мінцифри і НАДС розвиватимуть цифрові компетентності публічних службовців. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mincifri-i-nads-rozvivatimut-cifrovi-kompetentnosti-publichnih-sluzhbovciv>

23) Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу : аналіт. зап. / В. С. Куйбіда, О.М. Петроє, Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук. Київ: НАДУ, 2019. 28 с. URL:<http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/90a7d5c8-d10a-4f8f-8987-4d1077fdc8f6.pdf>

24) Опис рамки цифрової компетентності для громадян України DigCompUA for Citizens 2.1. Міністерство цифрової трансформації. 2021. 56 с. <https://cutt.ly/zn1DbLC>

25) Фостікова В. Сучасні вимоги до цифрових компетентностей державних службовців. Аспекти державного управління. 2020. Т. 8. Спецвип. №1. С. 133-135. URL: <https://doi.org/10.15421/152061>

26) The Digital Competence Framework 2.0. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competenceframework>

27) Кулинич М. Б. Електронний документообіг в обліку і оподаткуванні : методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки», 2022. 47 с.

28) Серенок А.О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. / Харків. регіональний ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. 2019. Вип. 3 (46). С.43- 50

29) Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852- IV URL:www.zakon.rada.gov.ua.

30) Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV URL: www.zakon.rada.gov.ua.

31) An introduction to the European Interoperability Reference Architecture (EIRA) v1.0.0. URL: https://joinup.ec.europa.eu/catalogue/distribution/eira_v1_0_0_overviewpdf.

32) Смотрич Д., Браїлко Л. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Т. 2. № 77. С. 121-127.

33) Інформаційна безпека. Підручник. Під ред. В.В. Остроухова. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.

34) Стратегія інформаційної безпеки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n14>.

35) Кулага І., Ткаченко О., Клівак В. Компаративний аналіз упровадження та розвитку електронного урядування в Україні та Естонії. Стратегія економічного розвитку України. 2020. № 46. С. 36–52.

36) Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закону України від 15.07.2021 р. № 1689-IX. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>

37) Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.

38) Сопілко І.М., Сай Р.Є. Електронне урядування, як елемент електронної демократії в Україні. Юридичний вісник. 2020. № 2 (55). С. 102–107.

39) Юсіфбейлі Р. Електронне урядування в публічному управлінні та адмініструванні сучасної України. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Випуск 20. С. 99–102

40) Литвин Н.А., Крупнова Л.В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал. 2020. Вип. 3. С. 69-78.

41) Electronic banking as a prospective directive for the financial services market development. (Електронний банкінг як перспективне направление розвитку рынка финансовых\слг). IoignpaI of Legal, Ethical and Regulatory Issues, Special Issue 2, Volume 22. 2019. P.1-6. <https://www.abacademies.org/articles/electronic-banking-as-a-prospective-directive-for-the-financial-services-market-development-8466.html>

42) Fedorenko, V.; Lytvyn, N.; Luchenko, D.; Panova, I.; Tsybulnyk, N. 2020. Legal aspects of information security management in the conditions of Ukraine's European integration, (Правові аспекти управління інформаційною безпекою в умовах євроінтеграції України) Journal of Security and Sustainability Issues 10(2): 2020 Volume 10 Number 2 December. 477-489. [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2\(9\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2(9))

Інтернет-ресурси:

1) Держава у смартфоні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2709578-derzava-u-smartfoni-na-bankovij-anonsu-vali-prezentaciu-dla-ekspertiv-i-gromadan.html>

2) Єдиний державний портал адміністративних послуг. Офіційний портал URL: <https://poslugu.gov.ua/>

3) Портал державних послуг "iGov". Офіційний портал [URL: <https://igov.org.ua/>

4) Електронне урядування. URL: <https://egovua.wordpress.com/egov>.

5) Міністерство цифрової трансформації. URL: <https://thedigital.gov.ua>.

6) Он-лайн сервіс державних послуг «ДІЯ». URL: <https://plan2.diia.gov.ua>.

7) Програма «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади». URL: <https://egar.in.ua>.

8) Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. URL: <https://trembita.gov.ua/ua/projects/trembita-vzayemodiya-reyestriv>.

9) Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачас:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також

доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті МДУ.

Ресурси:

<https://prometheus.org.ua/> - Prometheus – Найкращі онлайн-курси України та світу

<https://www.ed-era.com/> - EdEra – студія онлайн-освіти

<https://www.prostir.ua/> - Громадський простір

